>> የወንጌላት ስምምነትና ንጽጽር <<

በ1954 ዓ. ም. በታተመው የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተመሠረተ

መግለጫዎችና መጣጥፎች:-

በሮበርት ኤል ቶማስ እና በስታንሊ ኤን ጉንድሪ

Robert L. Thomas and Stanley N. Gundry

አሳታሚ

የላፕስሊ/ብሩክስ ፋውንዴሽን

አዲስ አበባ፥ ኢትዮጵያ

1992 ዓ.ም.

Lapsley/Brooks Foundation

Dallas Texas

2000 A. D.

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው

የዚህ መጽሐፍ ምንባቦች የተወሰዱት በ1954 ዓ.ም. ከታተመው የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ሲሆን፥ ይህም የተደረገው በኢትዮጵያ የመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ፈቃድ ነው። ይህ መጽሐፍ ለመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትና ምርምር ሊውል ይችላል፤ ሆኖም መጽሐፉን ያለ ደራሲው ፈቃድ ኮፒ አድርጎ ለንግድ መጠቀም አይፈቀድም።

የግርጌ ማስታወሻዎቹና አባሪዎቹ የተወሰዱት "The NIV Harmony of the Gospels" copyrighted 1988 by Robert L. Thomas and Stanley N. Gundry ከሚለው መጽሐፍ ሲሆን የታተመውም በደራሲው ፈቃድ ነው።

አሳታሚ

የላፕስሊ/ብሩክስ ፋውንዴሽን

ስልክ 201464 ፥ ፖስታ 41221

አዲስ አበባ፥ ኢትዮጵያ

1992

Publisher

Lapsley/Brooks Foundation

Dallas, Texas, U.S.A.

2000

ከአሳታሚው ማስታወሻ

(የሚነበብ)

ይህን ጠቃሚ መጽሐፍ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትን ለሚያደርጉ ኢትዮጵያውያን ስናቀርብ በደስታ ነው።

የጌታን ሕይወትና ሥራዎቹን በታሪካዊ ሂደት ቅደም ተከተል ማቅረብ ዘመናዊ ፈጠራ አይደለም። ወንጌላትን የማስማማት ሥራ ለመጀመሪያ ጊዜ የተካሄደው በ170 ዓ.ም. ታቲያን በተባለ ንጉሥ አማካይነት ነበር። ይህ ሰው አራቱንም ወንጌላት በመቀላቀል አንድ ታሪክ አወጣ።

በሦስተኛው ክፍለ ዘመን የእስክንድርያው አሞኒየስ የማቴዎስ ወንጌልን እንዳለ በመውሰድ ማርቆስ፥ ሉቃስ፥ እና ዮሐንስ ውስጥ የሚገኙትን ተመሳሳይ ጥቅሶች በማቴዎስ ወንጌል ጥቅሶች ትይዩ አስቀመጣቸው። በእነዚህ ወንጌላት ውስጥ በማቴዎስ ወንጌል ያልተጠቀሱ ነገሮች ባጋጠሙት ጊዜ ጥቅሶቹን ዘሏቸዋል።

በአራተኛው ክፍለ ዘመን የቂሣርያው ዩሲቢየስ አራቱንም ወንጌላት እርስ በርሳቸው በማመሳከር ወንጌላትን የማስማማት ሥራ አካሂዷል።

ከፕሮቴስታንት ተሐድሶ በኋላ በተለያዩ ቋንቋዎች ወንጌላትን የማስማማት ሥራዎች አውሮፓ ውስጥ ቀርበዋል። በ1776 ዓ.ም. ግራይስባክ የተባለ ጀርመናዊ እያንዳንዱን ወንጌል ጎን ለጎን በማስቀመጥ የወንጌላትን ማስማማት ሥራ ለማካሄድ የመጀመሪያው ሰው ሆነ። ይህ መጽሐፍ የተጻፈውም በዚህ መንገድ ነው።

ሁኔታዎችን በትክክለኛው ቅደም ተከተላቸው የማስቀመጡ ችግር ከመጀመሪያ የነበረ ነበር። አንዳንድ ሁኔታዎች በማናቸውም አኳኋን በጌታ ሕይወት ውስጥ ተከስተው ይሆናል። እንዲሁም ጌታ ተመሳሳይ ድርጊቶችን በተለያዩ ጊዜያት አከናውኖ ሊሆን ይችላል።

በዚህ የወንጌላት ማስማማት ሥራ ውስጥ ኤ.ቲ. ሮበርትሰን በመባል የሚታወቀው የግሪክኛ ምሑር ባቀረበው አሳብ መሠረት ለታሪካዊ ሁኔታዎች እንደ ቅደም ተከተላቸው ቁጥር ሰጥተናቸዋል። ሮበርትሰን በ1893 ዓ.ም. በጂ. ኤ. ብሮደስ የቀረበውን የወንጌላት ማስማማት ሥራ በማደስ፥ የመጀመሪያ ሥራውን በ1922 ዓ.ም. አሳትሟል።

በመጨረሻም፥ ይህን መጽሐፍ በጥንቃቄ ያጠኑት ዘንድ እናበረታታዎታለን። ከጸሎትና ከልብ ከመነጨ እምነት ጋር የጌታን ሕይወት በሚያጠኑበት ጊዜ፥ የራስዎንም ሆነ ትምህርቱን የሚያስተላልፉለትን ሰው ሕይወት እንደሚቀይሩ እምነታችን ነው።

ምስጋና

ይህ መጽሐፍ ለሕትመት እንዲበቃ ሞያዊ እርዳታ በመስጠት ረገድ የተሳተፉትን ኢትዮጵያውያን በሙሉ፥ በተለይም ገበየሁ አየለ፥ እንግዳሽ ማርቆስ፥ ትፍስህት ለማ፥ ታሕሳስ ክበበው፥ ማስረሻ አባተ ላደረጉት አስተዋጽዎ ከልብ እናመሰግናለን።

መቅድም

የወንጌላት ተዛምዶ አራቱን ወንጌላት በአንድ ጊዜ ለማጥናት ያስችላል። ምንም እንኳን አራቱ ወንጌላት በተናጠል የሚጠኑበትን ሁኔታ ሙሉ በሙሉ የሚተካ ባይሆን፥ የኢየሱስን ሕይወት በሁሉም አቅጣጫ በሚገባ ለማጥናት ምትክ የማይገኝለት መሣሪያ ነው። የዚህ ጽሑፍ አዘጋጆችም፥ ጽሑፉ ለከፍተኛ የሥነ-መለኮት ተማሪዎች ጠቀሜታ እንዲኖረው በማድረግ አስማምተው አቅር በውታል። ይህም ቢባል የግሪክኛው አዲስ ኪዳን እውቀት የሌለውና በግሉ የሚያጠና ጥንቁቅ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪ የሚቀርበውን አሳብ በቀላሉ ሊገነዘብ ይችላል። ለከፍተኛ ትምህርት የሚሆኑ ዝርዝርና ረቂቅ ጉዳዮች በዚህ ሥራ ውስጥ አልታከሉም።

በተዛምዶ ጽሑፉ በተጨማሪም ሌሎች ገለጣዎች ታክለዋል። ከክርስቶስ ምድራዊ ሕይወት ቀደም ተከተል የሚቀጥለው የተዛምዶው ንድፍም ይህን መቅድም ይከተላል። ይኸው ንድፍ ከተዛምዶው ጋር ተጣምሯል። ይህን ንድፍ ለአንድ አፍታ መመልከቱ ሁነቶች ከሌላው ጋር በተዛመደ አኳኋን የተከናወኑት መቼ መሆኑን ያስገነዝባል። ማድረጉ በተቻለ ጊዜም እያንዳንዱ ሁነት የተከናወነበት ሥፍራ በተዛምዶው ተገልጧል። የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች ምንጭም የተወሰዱበት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል እየተገለጠ ቀርቧል።

አንድ ሰው የወንጌላትን ተዛምዶ በሚያጠናበት ጊዜ፥ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ማንነት በበለጠ እየተረዳ ይሄዳል። የዚህ ዓይነቱ እውቀት ለርሱ የሚኖረንን ፍቅር ያሳድገዋል። ይበልጥ ስንወደው፥ በታማኝነት ይበልጥ እናገለግለዋለን፤ ሁሌም እናከብረዋለን። እግዚአብሔር ይህን አገልግሎት ለሌሎች ፍሬያማ አድርጎ ይቀበለው።

የተዛምዶው አቀራረብ እና ገጽታ ማብራሪያ

1. የወንጌላት ጽሑፍ። በአንዱ፥ በሁለቱ፥ በሦስቱ ወይም በአራቱም ወንጌላት የተገለጠ ድርጊት ቢሆን፥ በወንጌላቱ ተዛምዶ እያንዳንዱ ገጽ ውስጥ ይገኛል። በዚህ መጽሐፍ የወንጌል ጽሑፍ በአምዶች የተቀናበረ ሲሆን፥ በእያንዳንዱ አምድ ውስጥ ያለው ጉዳይ ተመሳሳይ ከሆኑና ሌላ አምድ ውስጥ ካሉ ጉዳዮች ጋር በመጎራበት ቀርቧል። የአምዶቹ ስፋት በዚያ የንባብ ክፍል ውስጥ ያለውን ድርጊት እንደመዘገቡት ወንጌላት ብዛት ይለያያል። የወንጌላቱ አቀማመጥ ቅደም ተከተል ከግራ ወደ ቀኝ በመሆኑ የአዲስ ኪዳንን አቀማመጥ የተከተለ ነው።

2. የክፍል ቁጥሮች። የወንጌላት ጽሑፍ በክፍሎች የተከፋፈለና ምናልባትም በድርጊቱ ቅደም ተከተል የተቀናበረ ነው። እያንዳንዱ ክፍልም በአርእስቱ መነሻው ላይ ቁጥር ተሰጥቶታል።

3. የክፍል አርእስት። እያንዳንዱ ክፍል አንድ ርእስ ተሰጥቶታል። አርእስቱ ለትንታኔና ለዝርዝር ገለጣ ያመቹ ዘንድ ተጽፈዋል።

4. መልክዓ ምድራዊ ምልክቶች። ከብዙዎቹ የክፍል አርእስት ግርጌ በሰረዝ ገባ ብሎ የተቀመጠ ቃል ወይም አንቀጽ ይገኛል። ይህ የሚያመለክተው በዚያ ክፍል የተገለጠው ሁነት የተደረገበትን ስፍራ ነው።

5. የመጽሐፍ ቅዱስ ምዕራፍና ቁጥሮች። በእያንዳንዱ የተዛምዶ ጽሑፍ አምድ አናት ላይ የመጽሐፉ ስም፥ ምዕራፎቹ እና ቁጥሮቹ ሰፍረዋል። እነዚህ የሚያመለክቱት በአምዱ ውስጥ የሚገኘውን የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባብ ነው።

6. የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች። የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች ምንጮች ከእያንዳንዱ ጥቅስ ቀጥሎ በቅንፍ ተመልክተዋል። ቅንፎቹ የሚያመለክቱት እነዚህ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች በተዛምዶው አዘጋጆች የታከሉና የነርሱን አስተያየት የሚገልጡ መሆናቸውን ነው።

7. የተጠቀሱት ጊዜያት የተመለከቱት በአውሮፓውያን ዘመን አቆጣጠር ነው።

8. በዚህ መጽሐፍ ውስጥ አንዳንድ የመጽሐፍ ጥቅሶች ተጨማሪ ማብራሪያ ተሰጥቶባቸዋል። እነዚህ ጥቅሶች በግርጌ ማስታወሻዎቹ መጀመሪያ ላይ በቅንፍ ተመልክተዋል።

9. የወንጌላት ጥቅሶች በቅደም ተከተላቸው መሠረት ከሚገኙባቸው ገጾች ጋር በዚህ መጽሐፍ መጨረሻ በማውጫ ላይ ቀርበዋል።

ማውጫ

የኢየሱስ የሕይወት ታሪክ ከልጅነት እስከ አውቀት

ምዕራፍ 1፦ ኢየሱስ ማን እንደነበር አጭር መግለጫ

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
1. ሉቃስ ወንጌልን ለመጻፍ የነበረው ዓላማ			1:1-4		23
2. የዮሐንስ መቅድም፦ ኢየሱስ ክርስቶስ አስቀድሞ የነበረ ሥጋ የለበሰ ቃል				1:1-18	23
3. ኢየሱስ በሕጋዊ ረገድ የዮሴፍ፥ በተፈጥሮ ደግሞ የማርያም ዘር መሆኑ	1:1-17		3:23ለ-38		24

ምዕራፍ 2፦ የመጥምቁ ዮሐንስ የልጅነት ዓመታት

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
4. ስለ ዮሐንስ መወለድ ለዘካርያስ የተነገረው ትንቢት			1:5-25		26
5. ስለ ኢየሱስ መወለድ ለማርያም የተነገራት ትንቢት			1:26-38		27
6. የማርያም ኤልሳቤጥን መጎብኘት እና የኤልሳቤጥ መዝሙር			1:39-45		27
7. የማርያም የደስታ መዝሙር			1:46-56		28
8ሀ. የዮሐንስ መወለድ			1:57-66		28
8ለ. የዘካርያስ የነቢይነት መዝሙር			1:67-79		29
8ሐ. የዮሐንስ እድገትና የልጅነት ሕይወት			1:80		29

ምዕራፍ 3፦ የኢየሱስ ክርስቶስ የልጅነት ዓመታት

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
9. ስለ ኢየሱስ የመወለድ ሁኔታ ለዮሴፍ እንደተገለጠው	1:18-25				30
10. የኢየሱስ መወለድ			2:1-7		30
11. የመላእክት ምስጋና እና የእረኞች ምስክርነት			2:8-20		31
12. የኢየሱስ መገረዝ			2:21		31
13. ኢየሱስን ወላጆቹ ቤተ መቅደስ ይዘውት ሲገቡ ስምዖንና ሐና እንዳከበሩት			2:22-38		31
14. የሰብአ ሰገል ጉብኝት	2:1-12				32
15. ወደ ግብፅ ሽሽት እና በቤተልሔም የወንድ ልጆች መገደል	2:13-18				33
16. ወደ ናዝሬት መመለስ	2:19-23		2:39		34
17. ኢየሱስ እድገትና የልጅነት ሕይወት			2:40		34
18. የኢየሱስ የመጀመሪያው የፋሲካ በዓል በኢየሩሳሌም			2:41-50		34
19. የኢየሱስ ወደ አዋቂነት ማደግ			2:51-52		35

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ

ምዕራፍ 4፡- የመጥምቁ ዮሐንስ ሐዝባዊ አገልግሎት

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
20. የአገልግሎት መጀመር		1:1	3:1-2		36
21. አካሉ፥ አዋጁ፥ እና ጥምቀቱ	3:1-6	1:2-6	3:3-6		36
22. ለፈሪሳውያን፥ ሰዱቃውያን፥ ለተሰበሰቡ ሰዎች፥ ለቀራጮች፥ እና ለወታደሮች ያስተላለፋቸው መልእክቶች	3:7-10		3:7-14		37
23. ስለ ክርስቶስ የሰጠው መግለጫ	3:11-12	1:7-8	3:15-18		38

ምዕራፍ 5፡- የዮሐንስ አገልግሎት ማብቃትና የክርስቶስ ሕዝባዊአገ ልግሎት መጀመር

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
24. የኢየሱስ በዮሐንስ መጠመቅ	3:13-17	1:9-11	3:21-23ሀ		39
25. የኢየሱስ በበረሃ መፈተን	4:1-11	1:12-13	4:1-13		40
26. ዮሐንስ ለካህናትና ሌዋውያን ስለ ራሱ የሰጠው ምስክርነት				1:19-28	41
27. ዮሐንስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ስለመሆኑ የሰጠው ምስክርነት				1:29-34	42
28. የኢየሱስ የመጀመሪያዎቹ ተከታዮች				1:35-52	43
29. የኢየሱስ የመጀመሪያ ተአምር፡- ውኃ ወደ ወይንጠጅ መለወጡ				2:1-11	44
30. ኢየሱስ ከዘመዶቹና ከመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት ጋር በቅፍርናሆም ያደረገው ቆይታ				2:12	44
31. በፋሲካ በዓል የቤተ መቅደሱ የመጀመሪያ ጽዳት				2:13-22	44
32ሀ. ስለ ኢየሱስ የመጀመሪያ ተአምራት ሕዝቡ የነበረው አስተሳሰብ				2:23-25	45
32ለ. ኒቆዲሞስ ከኢየሱስ ጋር ያደረገው የአሳብ ልውውጥ				3:1-21	45
33. የዮሐንስ በኢየሱስ መተካት				3:22-36	46
34. የኢየሱስ ይሁዳን ለቆ መሄድ	4:12	1:14ሀ	3:19-20፥ 4:14ሀ	4:1-4	47
35ሀ. ኢየሱስ ከአንዲት የሰማሪያ ሴት ጋር ያደረገው ውይይት				4:5-26	47
35ለ. የመንፈሳዊ ፍሬ ፈተና				4:27-38	49
35ሐ ለሲካር ወንጌል ማድረሱ				4:39-42	49
36. ገሊላ መድረስ				4:43-45	49

ምዕራፍ 6፡- የክርስቶስ የገሊላ አገልግሎት

> በይሁዳ አካባቢ ተቃውሞ የተነሣ ወደ ሌላ ቦታ መሄድ <

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
37. የገሊላ አገልግሎት ባሕርይ	4:17	1:14ለ-15	4:14ለ-15		50

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
38. በገሊላ ቃና በነበረበት ጊዜ አንድ የቅፍርናሆም ልጅ በኢየሱስ መፈወስ				4:46-54	50
39. የናዝሬት አገልግሎቱና ተቀባይነት አለማግኘቱ			4:16-31ሀ		51
40. ወደ ቅፍርናሆም መሄዱ	4:13-16				52
> የሐዋርያት መጠራትና በመላው ገሊላ ያደረጉት አገልግሎት <					
41. የአራቱ መጠራት	4:18-22	1:16-20	5:1-11		52
42. በቅፍርናሆም በምኩራብ ውስጥ ማስተማሩና ርኩስ መንፈስ ያለባቸውን በመፈወስ ሥልጣንነቱን ማሳየቱ		1:21-28	4:31ለ-37		ባለ 53
43. የጴጥሮስ አማትና ሌሎች መፈወሳቸው	8:14-17	1:29-34	4:38-41		54
44. ከስምዖንና ከሌሎች ጋር በገሊላ ያደረገው ጉብኝት	4:23-25	1:35-39	4:42-44		55
45. የለምጻሙ ሰው መንጻት ለሕዝቡ ይፋ ሆኖ መወራቱ	8:2-4	1:40-45	5:12-16		56
46. ሽባው ይቅር መባሉና መፈወሱ	9:1-8	2:1-12	5:17-26		57
47ሀ. የማቴዎስ መጠራት	9:9	2:13-14	5:27-28		59
47ለ በማቴዎስ ቤት የተደረገው ግብዣ	9:10-13	2:15-17	5:29-32		59
48. ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ከመጾም ፋንታ ለምን ድግስ እንደሚበሉ ለማስረዳት ሦስት ምሳሌዎች ማቅረቡ	9:14-17	2:18-22	5:33-39		60
> ስለ ሰንበት አከባበር የተነሣ ውዝግብ እና የኢየሱስ ከአካባቢው ፈቀቅ ማለት <					
49ሀ. ኢየሱስ በሰንበት ዕለት አንድ ድውይ ፈወሰ				5:1-9	62
49ለ. ኢየሱስ ሰንበትን በመሻሩና ከአብ ጋር አንድ ነኝ በማለቱ እርሱን ለመግደል የተደረገ ጥረት				5:10-18	62
49ሐ. የወልድን ከአብ ጋር አቻ መሆን ያመለከተ ገለጣ				5:19-47	63
50. ደቀ መዛሙርት በሰንበት ዕለት እሸት በመቅጠፋቸው የተፈጠረ ውዝግብ	12:1-8	2:23-28	6:1-5		64
51. እጁ የሰለለችበትን ሰው በሰንበት መፈወስ	12:9-14	3:1-6	6:6-11		65
52. ኢየሱስ ከተለያየ ሥፍራ ከመጡ ብዙ ሰዎች ጋር ወደ ገሊላ ባሕር እልፍ ማለቱ	12:15-21	3:7-12			66
> የአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መመረጥና የተራራው ስብከት <					
53. አሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ተመረጡ		3:13-19	6:12-16		67
54ሀ. የተራራው ስብከት መጀመር	5:1-2		6:17-19		67

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
54ለ. የመንግሥቱ ወራሾች ለሆኑት በረከት፥ ለዚያ ለማይበቁት ደግሞ ወዮታ	5:3-12		6:20-26		68
54ሐ. መንግሥቱን በመጠበቅ ወቅት የአኗኗር ኃላፊነት	5:13-16				69
54መ. ሕግ፥ ጽድቅና መንግሥት	5:17-20				69
54ሠ. ሕግን በመተርጎም ረገድ ስድስት ማነጻጸሪያዎች	5:21-48		6:27-30፥ 32-36		69
54ረ. ሊወገዱ የሚገባቸውና ግብዝነት ያለባቸው ሦስት "የጽድቅ ሥራዎች"	6:1-18				71
54ሰ. ንፉግነትን፥ የከፋ ፍርድን እና ብልህነት በጎደለው አኳኋን ቅዱስ የሆኑ ነገሮችን ማቃለልን በተመለከተ የቀረቡ ሦስት ክልከላዎች	6:19-7:6		6:37-42		72
54ሸ. ተግባርና ድምዳሜው	7:7-27		6:31፥43-49		73
54ቀ. የሕዝቡ አጸፋ	7:28-8:1				75
> በማደግ ላይ ያለ ዝናና ለንስሐ የተሰጠው ትኩረት <					
55. የመቶ አለቃው እምነትና የአገልጋዩ መፈወስ	8:5-13		7:1-10		75
56. ናይን በተባለው ሥፍራ የአንዲት መበለት ልጅ ከሞት ተነሣ			7:11-17		76
57. መጥምቁ ዮሐንስ ከመንግሥት ጋር ያለው ግንኙነት	11:2-19		7:18-35		77
58. የኮራዚ እና የቤተ ሳይዳ ከተማዎች ንስሐ ባለመግባታቸው ወየውላችሁ መባላቸው	11:20-30				78
59. በኃጢአቷ የተጸጸተች ሴት የክርስቶስን እግሮች ሽቶ ቀባቻቸው			7:36-50		79
> የአይሁድ መሪዎች የመጀመሪያ ግልጥ ተቃውሞ <					
60. ከአሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርትና ከሌሎች ጋር የተደረገ ጉዞ			8:1-3		80
61. ፈሪሳውያንና የሕግ መምህራን በክርስቶስ ላይ ያቀረቡት ስድብ አዘል ክስ	12:22-37	3:20-30			81
62. ክርስቶስ ምልክት እንዲያሳይ ተጠይቆ እምቢ አለ	12:38-45				82
63. የአዲሱ መንፈሳዊ ዝምድና መገለጥ	12:46-50	3:31-35	8:19-21		83
> የእግዚአብሔር መንግሥት ምሥጢራት በምሳሌ ተገለጡ < -- ባሕሩ ዳር ለተሰበሰቡ ሕዝቦች --					
64ሀ. የምሳሌዎቹ አጀማመር	13:1-3ሀ	4:1-2	8:4		84

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
64ለ. የአፈሮቹ ምሳሌ	13:3ለ-23	4:3-25	8:5-18		84
64ሐ. የዘሩ ፈጣን እድገት ምሳሌ		4:26-29			87
64መ. የእንክርዳዱ ምሳሌ	13:24-30				87
64ሠ. የሰናፍጭ ዛፍ ምሳሌ	13:31-32	4:30-32			88
64ረ. ዱቄት ውስጥ ስለተሸሸገ እርሾ የተነገረ ምሳሌ	13:33-35	4:33-34			88
-- ቤት ውስጥ ለነበሩ ሐዋርያት --					
64ሰ. የእንክርዳዱ ምሳሌ ተብራራ	13:36-43				88
64ሸ. የተሰወረው መዝገብ ምሳሌ	13:44				89
64ቀ. ዋጋዋ የበዛ እንቁ ምሳሌ	13:45-46				89
64በ. የመረቡ ምሳሌ	13:47-50				89
64ተ. የባለቤቱ ምሳሌ	13:51-53				89
> ያልተቋረጠ ተቃውሞ <					
65. ባሕሩን ማቋረጥና ማዕበሉን መገሰጽ	8:18፥ 23-27	4:35-41	8:22-25		90
66. አጋንንት ያደሩባቸውን የጌርጌሴኖን ሰዎች መፈወስና ከዚያ የተከተለው ተቃውሞ	8:28-34	5:1-20	8:26-39		91
67. ወደ ገሊላ መልስ፥ የኢየሱስን ልብስ የነካች ሴት መፈወስና የኢያሲሮስ ልጅ ከሞት መነሣት	9:18-26	5:21-43	8:40-56		93
68. ሦስት የፈውስ ተአምራትና ሌላው ስድብ አዘል ክስ	9:27-34				96
69. እምነት የለሿን ናዝሬትን ለመጨረሻ ጊዜ መጎብኘት	13:54-58	6:1-6ሀ			97
> በገሊላ የተደረገ የመጨረሻ ጥረት (ዘመቻ) <					
70ሀ. የሠራተኞች ጥቂት መሆን	9:35-38	6:6ለ			97
70ለ. ለአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ሥልጣን መስጠት	10:1-42	6:7-11	9:1-5		98
70ሐ. ሠራተኞች ተላኩ	11:1	6:12-13	9:6		101
71ሀ. ሄሮድስ የኢየሱስን ማንነት ማወቅ ተሳነው	14:1-2	6:14-16	9:7-9		101
71ለ. የመጥምቁ ዮሐንስ መታሠርና የራሱ መቆረጥ	14:3-12	6:17-29			102

ምዕራፍ 7፡- በገሊላ ዙሪያ የክርስቶስ አገልግሎት

> ስለ ሕይወት እንጀራ የተሰጠ ትምህርት <					
72ሀ. የሠራተኞች መመለስ		6:30	9:10ሀ		104
72ለ. ከገሊላ መውጣት	14:13-14	6:31-34	9:10ለ-11	6:1-3	104
72ሐ. አምስት ሺዎችን መመገብ	14:15-21	6:35-44	9:12-17	6:4-13	105

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
73. ኢየሱስን ለማንገሥ ያለ ጊዜው የተደረገ ሙከራ ተገታ	14:22-23	6:45-46		6:14-15	108
74. በማዕበል በተናወጠ ባሕር ላይ መራመድ	14:24-33	6:47-52		6:16-21	108
75. ጌንሴሬጥ በተባለ ሥፍራ የተከናወነ ፈውስ	14:34-36	6:53-56			110
76ሀ. ስለ እውነተኛው የሕይወት እንጀራ የተደረገ ገለጣ				6:22-59	110
76ለ. ከደቀ መዛሙርት ብዙዎቹ ወደ ኋላ መመለሳቸው				6:60-71	112
> የፈሪሳውያንን፥ የሰዱቃውያንና የሄሮዳውያንን እርሾ አስመልክቶ የተሰጠ ትምህርት <					
77. ሥርዓታዊ ንጽሕናን ባለመጠበቅ የተፈጠረ ውዝግብ	15:1-3ሀ፥ 7-9፥ 3ለ-6፥ 10-20	7:1-23		7:1	113
78. ለአማኟ ከነናዊት ጢሮስ እና ሲዶና ውስጥ የተደረገላት አገልግሎት	15:21-28	7:24-30			115
79ሀ. "አሥር ከተማ" በተባለው ሥፍራ የተከናወነ ፈውስ	15:29-31	7:31-37			116
79ለ. "አሥር ከተማ" ውስጥ አራት ሺዎችን መመገብ	15:32-38	8:1-9ሀ			117
80. ወደ ገሊላ መመለስ እና ከፈሪሳውያን፥ እንዲሁም ከሰዱቃውያን ጋር መጋጨት	15:39-16:4	8:9ለ-12			118
81ሀ. ስለ ፈሪሳውያን፥ ሰዱቃውያንና ሄሮዳውያን ስሕተት የተሰጠ ማስጠንቀቂያ	16:5-12	8:13-21			118
81ለ. ቤተሳይዳ ውስጥ አንድ ዓይነ ስውር መፈወሱ		8:22-26			119
> መሢሐዊነት በትምህርት ተሰጠ፥ ተረጋገጠ <					
82. ጴጥሮስ የኢየሱስን መሢሕነት ተናገረ፤ ስለ ቤተ ክርስቲያን የተነገረ የመጀመሪያ ትንቢት	16:13-20	8:27-30	9:18-21		120
83. የክርስቶስ ተቀባይነት ማጣት፥ መሰቀሉ እና ትንሣኤው ለመጀመሪያ ጊዜ በቅድሚያ ስለመነገሩ	16:21-26	8:31-37	9:22-25		122
84. የሰው ልጅ ምጽአትና ፍርድ	16:27-28	8:38-9:1	9:26-27		123
85. የኢየሱስ በተራራ ላይ መለወጥ	17:1-8	9:2-8	9:28-36ሀ		123

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
86. ስለ ትንሣኤ፥ ስለ ኤልያስ እና ስለ መጥምቁ ዮሐንስ የተደረገ ውይይት	17:9-13	9:9-13	9:36ለ		125
> ለሌሎች ስለማሰብ የተሰጡ ትምህርቶች <					
87. ጋኔን ያደረበት ልጅ መፈወስ እና የእምነት የለሽነት መገሰፅ	17:14-21	9:14-29	9:37-43ሀ		126
88. የኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ለሁለተኛ ጊዜ በቅድሚያ መነገሩ	17:22-23	9:30-32	9:43ለ-45		128
89. የቤተ መቅደስ ግብር ክፍያ	17:24-27				129
90. በመንግሥት ከሁሉ ስለሚበልጠው ሰው ማንነት የተነሣ ጥያቄና ፉክክር	18:1-5	9:33-37	9:46-48		129
91. አማኞችን ወደ ኃጢአት መገፋፋትን በተመለከተ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ	18:6-14	9:38-50	9:49-50		130
92. በደለኛ ወንድምን በይቅርታ ስለመቅረብ	18:15-35				133
> የዳስ በዓልን ለማክበር ወደ ኢየሩሳሌም የተደረገ ጉዞ <					
93. ከተከታዮች ፍጹም የሆነ መስጠት ተጠየቀ	8:19-22		9:57-62		134
94. የኢየሱስ የሥጋ ወንድሞች ስላቅ				7:2-9	134
95. በሰማሪያ ምድር የተደረገ ጉዞ			9:51-56	7:10	135

ምዕራፍ 8፡- ኢየሱስ ይሁዳ ውስጥ ያደረገው የኋላ አገልግሎቱ

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
> በዳስ በዓል የተጀመረው አገልግሎት <					
96ሀ. የኢየሱስን አስተምህሮና ተአምራት በተመለከተ የተከሰቱ ልዩ ልዩ አጸፋዎች				7:11-31	136
96ለ. ኢየሱስን ለመያዝ የተደረገው ሙከራ መክሸፉ				7:32-52	137
97. በአመንዝራ ለተያዘችው ሴት የኢየሱስ ይቅርታ				7:53-8:11	138
98. ኢየሱስ የዓለም ብርሃን ነኝ በማለቱ የተፈጠረ ግጭት				8:12-20	139
99ሀ. ኢየሱስ ከአብ ጋር ያለው ግንኙነት				8:21-30	139
99ለ. የኢየሱስ ከአብርሃም ጋር ያለው ግንኙነትና ይህን በመግለጡ የተቃጣበት የድንጋይ ወገራ				8:31-59	140
100ሀ. ዓይነ ሥውር ሆኖ የተወለደው ሰው መፈወስ				9:1-7	141
100ለ. የዓይነ ሥውሩ ሰውዬ ጎረቤቶች አጸፋ (አስተያየት)				9:8-12	142
100ሐ. የዓይነ ሥውሩ በፈሪሳውያን መመርመርና መወገድ				9:13-34	142

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
100መ. ኢየሱስ ራሱን ለዓይነ ሥውሩ መግለጡ				9:35-38	144
100ሠ. የፈሪሳውያን መንፈሳዊ ዕውርነት				9:39-41	144
101ሀ. የመልካሙ እረኛና የሌባው ምሳሌ				10:1-18	144
101ለ. በአይሁድ መካከል የተባባሰው መከፋፈል				10:19-21	145

> ፍቅር ስለተሞላበት አገልግሎትና ስለ ጸሎት የግል ትምህርቶች <

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
102ሀ. የሰባዎቹ መሾም			10:1-16		146
102ለ. የሰባዎቹ መመለስ			10:17-24		147
103. የመልካሙ ሳምራዊ ታሪክ			10:25-37		147
104. የኢየሱስ ማርያምንና ማርታን መጎብኘት			10:38-42		148
105. ስለ ጸሎት የተሰጠ ትምህርትና ስለ ደፋሩ ወዳጅ የተነገረ ምሳሌ			11:1-13		149

> ከሕግ መምህራንና ከፈሪሳውያን ጋር የተደረገ ሁለተኛ ክርክር <

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
106. ሦስተኛው ስድብ አዘል ክስ እና ሁለተኛው ክርክር			11:14-36		150
107. ኢየሱስ አንድ ፈሪሳዊ ቤት ምሳ ተጋብዞ ለፈሪሳውያንና ለሕግ መምህራን ያሰማው ወየውላችሁ			11:37-54		151
108ሀ. ደቀ መዛሙርቱን ስለ ግብዝነት ማስጠንቀቅ			12:1-12		152
108ለ. ንፉግነትንና በሀብት መተማመንን በተመለከተ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ			12:13-34		153
108ሐ. ለሰው ልጅ መምጣት ዝግጁ ባለመሆን ላይ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ			12:35-48		154
108መ. ሊመጣ ስላለው መለያየት የተነገረ ማስጠንቀቂያ			12:49-53		155
108ሠ. የአሁኑን ዘመን ከመመርመር መዘናጋትን በተመለከተ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ			12:54-59		155
109. ሁለት አማራጮች፡- በንስሐ መመለስ ወይም መሞት			13:1-9		156
110. አንዲት ሕመምተኛ በሰንበት በመፈወሷ የአንድ የምኩራብ አለቃ ተቃውሞ			13:10-21		156
111. ተሳደበ በማለት ኢየሱስን በመቅደስ መታደስ ዕለት እንደገና ለማሠር ወይም ለመውገር የተደረገ ሙከራ				10:22-39	157

ምዕራፍ 9፡- በፖርያ (በዮርዳኖስ ማዶ) የኢየሱስ አገልግሎት

> የደቀ መዛሙርትነት መሠረት (ደንብ) <

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
112. ከኢየሩሳሌም ወደ ዮርዳኖስ ማዶ				10:40-42	159

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
113ሀ. ስለ ደኅንነትና ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ስለመግባት የተነሣ ጥያቄ			13:22-30		159
113ለ. ስለ ኢየሱስ ሞት የተደረገ ቅድመ ገለጣ እና ኢየሱስ ለኢየሩሳሌም ማዘኑ			13:31-35		160
114. ኢየሱስ በሰንበት ዕለት ከአንድ የፈሪሳውያን አለቃ ቤት ለምሳ ተጋብዞ በተገኘበት ሆዱ የተነፋ አንድ ሰው መፈወሱ፥ እና በሥነ ሥርዓቱ ላይ የቀረቡ ሦስት ምሳሌዎች			14:1-24		160
115. ደቀ መዝሙርነት የሚያስከፍለው ዋጋ			14:25-35		162
116. ከኃጢአተኞች ጋር የተደረገ ግንኙነትን በመቀበል ላይ የተነገሩ ምሳሌዎች			15:1-32		162
117ሀ. የገንዘብን ትክክለኛ አጠቃቀም ለማስተማር የተነገረ ምሳሌ			16:1-13		164
117ለ. የሀብትን አደገኛነት ለማስተማር የተነገረ ታሪክ			16:14-31		165
117ሐ. ደቀ መዝሙርትነትን የሚመለከቱ አራት ትምህርቶች			17:1-10		166
118ሀ. የአልዓዛር ሕመምና ሞት				11:1-16	166
118ለ. አልዓዛርን ከሞት ማስነሣት				11:17-44	167
119. ኢየሱስ ይገደል ዘንድ የአይሁድ መሪዎች ውሳኔ				11:45-54	169
> ወደ ኢየሩሳሌም በተደረገ የመጨረሻ ጉዞ ላይ የተቀረቡ ትምህርቶች <					
120ሀ. ጌታ በሰማርያና በገሊላ በማለፍ ላይ ሳለ አሥር ለምጻሞችን መፈወሱ			17:11-21		170
120ለ. ስለ ሰው ልጅ ምጽአት የተሰጡ መግለጫዎች			17:22-37		170
121. ጸሎትን አስመልክቶ የተነገሩ ሁለት ምሳሌዎች:- የማትታክተው መበለት፥ ፈሪሳዊውና ቀራጩ			18:1-14		171
122. በፍቺ ጉዳይ ላይ ከፈሪሳውያን አስተምህሮ ጋር የተፈጠረ ግጭት	19:1-12	10:1-12			172
123. ከመንግሥተ ሰማያት ጋር በተዛመደ ሁኔታ በምሳሌነት የቀረቡ ትንንሽ ልጆች	19:13-15	10:13-16	18:15-17		173
124ሀ. ብልጽግናና መንግሥት	19:16-30	10:17-31	18:18-30		174
124ለ. የባለሀብቱን መብት አስመልክቶ የተነገረ ምሳሌ	20:1-16				177
125ሀ. ስለ ኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ ለሦስተኛ ጊዜ በቅድሚያ መነገሩ	20:17-19	10:32-34	18:31-34		178
125ለ. በምኞት ስለተሞላ ኩራት የተነገረ ማስጠንቀቂያ	20:20-28	10:35-45			179
126. የዓይነ ሥውሩ በርጠሜዎስና የጓደኛው መፈወስ	20:29-34	10:46-52	18:35-43		180

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
127ሀ. የዘኪዮስ ደኅንነት ማግኘት			19:1-10		181
127ለ. የእግዚአብሔር መንግሥት ቢዘገይ እንኳን አማኞች የሚኖርባቸውን ኃላፊነት ለማስተማር የተነገረ ምሳሌ			19:11-28		181

ምዕራፍ 10፡- የኢየሱስ በግልጥ ለእስራኤል መቅረብና ያስከተለው ግጭት

> በክብር ወደ ኢየሩሳሌም መግባትና አንዲት የበለስ ዛፍ <

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
128ሀ. ቢታኒያ መድረስ				11:55- 12:1፥ 9-11	183
128ለ. ወደ ኢየሩሳሌም በክብር መግባት	21:1-3፥ 6-7፥ 4-5፥ 8-11፥ 14-17	11:1-11	19:29-44	12:12-19	184
129ሀ. የበለስ ዛፍ ቅጠል እንጂ ፍሬ ስለታጣባት መረገሟ	21:18-19ሀ	11:12-14			188
129ለ. ቤተ መቅደሱን ለሁለተኛ ጊዜ ማጥራት	21:12-13	11:15-18	19:45-48		189
130ሀ. አንዳንድ ግሪካውያን ኢየሱስን ለማግኘት መሻታቸው እና የሰው ልጅ ከፍ ከፍ የማለቱ አስፈላጊነት				12:20-36ሀ	190
130ለ. ከተሰበሰበው ሕዝብ ለኢየሱስ የተደረጉ አቀባበሎችና እርሱ ለሕዝቡ የሰጠው መልስ				12:36ለ-50	191
131. የደረቀችው የበለስ ዛፍ እና ስለ እምነት የተሰጠ ትምህርት	21:19ለ-22	11:19-26	21:37-38		191

> በኢየሱስ ሥልጣን ላይ የተነሣ ግልጥ መገዳደር <

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
132ሀ. ሊቀ ካህናት፥ የሕግ መምህራንና የሕዝብ ሽማግሌዎች ስለ ኢየሱስ ሥልጣን መጠየቃቸው	21:23-27	11:27-33	20:1-8		193
132ለ. የኢየሱስ መልሶች ከራሱ ጥያቄዎች ጋር እና ሦስት ምሳሌዎች	21:28- 22:14	12:1-12	20:9-19		194
133. ፈሪሳውያን እና የሄሮድስ ወገን የሆኑ ሰዎች ለቄሣር ግብር ስለ መክፈል ኢየሱስን በመጠየቅ ሊያጠምዱት ያደረጉት ሙከራ	22:15-22	12:13-17	20:20-26		197
134. ሰዱቃውያን ስለ ትንሣኤ ያነሡት አደናጋሪ ጥያቄ	22:23-33	12:18-27	20:27-40		199
135. የአንድ ፈሪሳዊ ሕግ ነክ ጥያቄ	22:34-40	12:28-34			200

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
> ከጠላቶቹ ለተሰነዘሩ መገዳደሮች የኢየሱስ መልስ <					
136. ክርስቶስ ከዳዊት ጋር እንደ ልጅ እና እንደ ጌታ ያለው ግንኙነት	22:41-46	12:35-37	20:41-44		201
137ሀ. ስለ ፈሪሳውያን እና የሕግ መምህራን የተነገሩ ሰባት ወዮታዎች	23:1-36	12:38-40	20:45-47		202
137ለ. ኢየሱስ ለኢየሩሳሌም ማዘኑ	23:37-39				205
138. አንዲት መበለት የነበራትን ሁሉ መስጠቷ		12:41-44	21:1-4		205

ምዕራፍ 11፡- በክርስቶስ የሞት ዝግጅት ላይ የተነገሩ ትንቢቶች

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
> የደብረዘይት ስብከት፡- ኢየሱስ ስለ ቤተመቅደስና ስለ ዳግም ምጽአቱ በትንቢት ተናገረ <					
139ሀ. የስብከቱ አጀማመር	24:1-3	13:1-4	21:5-7		206
139ለ. የምጥ መጀመሪያ	24:4-14	13:5-13	21:8-19		207
139ሐ. የጥፋት ርኩሰትና ተከታዩ ሥቃይ	24:15-28	13:14-23	21:20-24		209
139መ. የሰው ልጅ መምጣት	24:29-31	13:24-27	21:25-27		211
139ሠ. ቅርብ፥ ነገር ግን መቼ መሆኑ ያልታወቀው ጊዜ ምልክቶች	24:32-41	13:28-32	21:28-33		212
139ረ. ተግቶ መጠበቅንና ታማኝነትን የሚያስተምሩ አምስት ምሳሌዎች	24:42-25:30	13:33-37	21:34-36		213
139ሰ. በሰው ልጅ መምጫ ጊዜ የሚኖር ፍርድ	25:31-46				215
> አሳልፎ የመስጠት ዝግጅቶች <					
140. የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለማሠርና ለመግደል ያቀዱት ሤራ	26:1-5	14:1-2	22:1-2		216
141. ማርያም ኢየሱስን ለቀብሩ ሽቶ መቀባቷ	26:6-13	14:3-9		12:2-8	217
142. ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ ለመስጠት መስማማቱ	26:14-16	14:10-11	22:3-6		218
> የመጨረሻው ማዕድ <					
143. የፋሲካ ማዕድ መሰናዶ	26:17-19	14:12-16	22:7-13		218
144. የፋሲካ ማዕድ መጀመርና፥ ታላቅ ሆኖ ስለመቆጠር በደቀ መዛሙርቱ መሐል የተፈጠረ ክርክር	26:20	14:17	22:14-16፥ 24-30		219
145. የደቀ መዛሙርትን እግር ማጠብ				13:1-20	220
146. አሳልፎ ሰጪው መታወቁ	26:21-25	14:18-21	22:21-23	13:21-30	221
147. የጴጥሮስ ክህደት በቅድሚያ መነገሩ	26:31-35	14:27-31	22:31-38	13:31-38	223

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
148. የማዕዱ ማብቃት እና የጌታ እራት ሥርዓት መደንገግ (1ኛ ቆሮ. 11፡23-26)	26:26-29	14:22-25	22:17-20		225

> ከደርቡ እስከ ጌቴሴማኒ የተደረገ ጸሎትና ስብከት <

149. ስለ ጌታ መድረሻ፥ ስለ አብ፥ እንዲሁም ስለ መንፈስ ቅዱስ የተነሡ ጥያቄዎች መልስ አገኙ				14:1-31	226
150ሀ. የወይኑ ግንድና ቅርንጫፎቹ				15:1-17	228
150ለ. ከዓለም የሚነሣ ተቃውሞ				15:18-16:4	228
150ሐ. የመንፈስ ቅዱስ መምጣትና አገልግሎቱ				16:5-15	229
150መ. ስለ ጌታ ትንሣኤ ደስታ በቅድሚያ መነገሩ				16:16-22	230
150ሠ. የጸሎት መልስ ማግኘትና የሰላም ተስፋ				16:23-33	230
151. ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱና ለሚያምኑ ሁሉ መጸለዩ				17:1-26	231
152. ኢየሱስ በጌቴሴማኒ የጸለያቸው ሦስት አስጨናቂ ጸሎቶች	26:30፥ 36-46	14:26፥ 32-42	22:39-46	18:1	232

ምዕራፍ 12፡- የክርስቶስ ሞት

> አልፎ መሰጠትና እስራት <

153. ኢየሱስ አልፎ ተሰጠ፥ ታሠረ፥ ብቻውን ተተወ	26:47-56	14:43-52	22:47-53	18:2-12	235

> ፍርድ <

154. በአይሁድ ዘንድ የመጀመሪያው ምዕራፍ፤ ኢየሱስ ሐና ፊት መቅረቡ				18:13-14፥ 19-23	238
155. ሁለተኛው ምዕራፍ በአይሁድ ዘንድ፥ ኢየሱስ ቀያፋ እና ሸንጎ ፊት መቅረቡ	26:57፥ 59-68	14:53፥ 55-65	22:54ሀ፥ 63-65	18:24	239
156. የጴጥሮስ ክህደቶች	26:58፥ 69-75	14:54፥ 66-72	22:54ለ-62	18:15-18፥ 25-27	241
157. ሦስተኛው ምዕራፍ በአይሁድ ዘንድ፤ ኢየሱስ በሽማግሌዎች (በሸንጎው) ፊት	27:1	15:1ሀ	22:66-71		243
158. የአስቆሮቱ ይሁዳ ጸጸትና ታንቆ መሞት (ሐዋ. ሥራ 1፡18-19)	27:3-10				244
159. የመጀመሪያው ምዕራፍ በሮማውያን ፊት፥ ጲላጦስ ፊት	27:2፥ 11-14	15:1ለ-5	23:1-5	18:28-38	244

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
160. ሁለተኛው ምዕራፍ በሮማውያን ፊት፥ በሄሮድስ ፊት			23:6-12		247
161. ሦስተኛው ምዕራፍ በሮማውያን ፊት፥ ጲላጦስ ፊት	27:15-26	15:6-15	23:13-25	18:39-19:16	248
> ስቅለት <					
162. የሮማውያን ወታደሮች ፌዝ	27:27-30	15:16-19			252
163. ወደ ጎልጎታ ጉዞ	27:31-34	15:20-23	23:26-33ሀ	19:17	253
164. የመጀመሪያዎቹ ሦስት የስቅላት ሰዓታት	27:35-44	15:24-32	23:33ለ-43	19:18፥ 23-24፥ 19-22፥ 25-27	255
165. የመጨረሻዎቹ ሦስት የስቅለት ሰዓታት	27:45-50	15:33-37	23:44፥46	19:28-30	259
166. የኢየሱስ ሞት ምስክሮች	27:51-56	15:38-41	23:45ለ፥ 47-49		260
> ቀብር <					
167ሀ. የኢየሱስ ሞት መረጋገጥና አስከሬኑን መረካከብ	27:57-58	15:42-45	23:50-52	19:31-38	261
167ለ. የኢየሱስ አስከሬን መቃብር ውስጥ አረፈ	27:59-60	15:46	23:53-54	19:39-42	263
168. መቃብሩን ሴቶች ተመለከቱት፥ በወታደሮችም ተጠበቀ...	27:61-66	15:47	23:55-56		263

ምዕራፍ 13፡- የክርስቶስ ትንሣኤና እርገት

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
> ባዶው መቃብር <					
169. መቃብሩ በሴቶች ተጎበኘ	28:1	16:1			265
170. ድንጋዩ ተንከባለለ	28:2-4				265
171. ሴቶቹ ያገኙት ባዶ መቃብር ነው	28:5-8	16:2-8	24:1-8	20:1	265
172. ጴጥሮስና ዮሐንስ ያገኙት ባዶ መቃብር ነው			24:9-12	20:2-10	267
> ከእርገት በኋላው መገለጥ <					
173. ለመግደላዊት ማርያም መታየት		16:9-11		20:11-18	268
174. ለሌሎች ሴቶች መታየት	28:9-10				269
175. ወታደሮች ለአይሁድ ባለሥልጣናት ያቀረቡት ዘገባ	28:11-15				269
176. ወደ ኤማሁስ ይጓዙ ለነበሩት ሁለት ደቀ መዛሙርት መታየት		16:12-13	24:13-32		270

	ማቴዎስ	ማርቆስ	ሉቃስ	ዮሐንስ	ገጽ
177. ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ያዩትን ለሌሎቹ መንገራቸው (1ኛ ቆሮ. 15፡5ሀ)			24:33-35		271
178. ተሰብስበው ለነበሩ አሥር ደቀ መዛሙርት መታየት		16:14	24:36-43	20:19-25	271
179. ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት መታየት (1ኛ ቆሮ. 15፡5ለ)				20:26-31	272
180. ዓሣ በማጥመድ ላይ ለነበሩ ሰባት ደቀ መዛሙርት መታየት				21:1-25	273
181. በገሊላ ለአሥራ አንዱ መታየት (1ኛ ቆሮ. 15፡6)	28:16-20	16:15-18			274
182. የኢየሱስ ወንድም ለሆነው ያዕቆብ መታየት (1ኛ ቆሮ. 15፡7)					275
183. ኢየሩሳሌም ውስጥ ለደቀ መዛሙርቱ መታየት (ሐዋ. ሥራ 1፡3-8)			24:44-49		275
> እርገቱ <					
184. የክርስቶስ የመጨረሻ በረከትና መለየት (ሐዋ. ሥራ 1፡9-12)		16:19-20	24:50-53		276

መጣጥፎች

1. ወንጌላትን የማዛመድ ሥራ መርሖችና ችግሮች	279
2. ኢየሱስ የተናገረባቸው ቋንቋዎች	286
3. የክርስቶስ ምድራዊ ሕይወት ቅደም ተከተል	290
4. ኢየሱስ የተሰቀለበት ቀንና ዓመት	295
5. የኢየሱስ ለምርመራ መቅረብ	299
6. የሄሮድስ ቤተሰብ	301
♦ የጥቅሶች ማውጫ በቅደም ተከተል	305